

**Svar på fråga 2024/25:1212 av Per-Arne Håkansson (S)
Den landbaserade småskaliga vindkraftens förutsättningar**

Per-Arne Håkansson har frågat mig om jag avser att ta initiativ för att se över huruvida effektavgifternas utformning påverkar nyetablering och nuvarande drift av småskaliga landbaserade vindkraftverk.

Eftersom Per-Arne Håkanssons frågeställning handlar om inmatning av producerad el uppfattar jag att frågan mer tar sikte på obalanskostnader. Obalanskostnader uppstår när den faktiska elproduktionen inte stämmer överens med den prognos som angetts i förväg. För vindkraftsproducenter, som är beroende av väder och vind, är det svårt att exakt förutse produktionen. När produktionen avviker från prognosen får producenten betala en avgift, en obalanskostnad, till balansansvariga aktörer. Dessa kostnader hanteras av Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) och är en del av balansmarknaden.

Den 4 mars 2025 infördes en ny balansering, mFRR energiaktiveringsmarknad, med balansering på 15 minuter utifrån obalanser i respektive elområde. Sedan införandet har det förekommit stora prisvariationer på balansmarknaden. Den ökade osäkerheten till följd av volatila och tidvis extrema obalanspriser påverkar förstås elhandelsföretag och elproducenter. Vissa vindkraftsproducenter har vid några tillfällen under våren drabbats av mycket höga obalanskostnader och jag har full förståelse för den oro för höga kostnader som det orsakat.

Regeringen har ingen formell roll i genomförandet av EU-rätten avseende mFRR energiaktiveringsmarknad, utan det ansvaret ligger på våra myndigheter Svenska kraftnät och Energimarknadsinspektionen. Samtidigt är givetvis ett effektivt genomförande, med fokus på svensk nytta, av hög prioritet för regeringen. Jag uppfattar att Svenska kraftnät tar oron från marknadsaktörerna kring de volatila och tidvis extrema priserna på balansmarknaden på stort allvar och regeringen följer detta noggrant.

Att resurser som bidrar med nytta till elsystemet får marknadsmässig ersättning för det och att balansansvariga parter får betala kostnaden som uppstår för att reglera området i balans är i sig inget dåligt, så länge prissättningen av balansenergi och obalanspriser är korrekt. Jag ser det som angeläget att Svenska kraftnät säkerställer att

implementeringen av den nya balanseringen har gjorts på ett korrekt sätt. Svenska kraftnät har också meddelat att de har ett stort fokus på marknadens funktion och planerar för förbättringar för att komma till rätta med problemen. Energimarknadsinspektionen har samtidigt beslutat om flera åtgärder för att granska att balanshanteringen och budgivningen skett och sker på ett korrekt sätt.

Regeringen följer myndigheternas arbete med anledning av de höga obalanskostnaderna, samtidigt som det är myndigheternas ansvar att hantera detta.

Stockholm den 4 juni 2025

Ebba Busch